

l'Est, però encara es pot considerar de la vall de Lord. M'ho explicaria com un cas de deglutinació de l'art. vulgar *S'* (IPSUM), i amb una evolució vocàlica, que novament observarem en les notes sobre *Sisquella* (infra) i sobre *Susqueda* (art. a part).

El *Xisquerol*, pda. de Benassal, diminutiu de *Sisquer*, amb *š* morisca.

LA SISQUELLA. Cf. *DECat*, 949b36, 950b41. 1) Llogaret de Segarra, agre. a St. Pere dels Arquells, uns 4 k. al S. de Cervera. Pron.: *lə siskéʎə* a Freixenet (Casc. 1920).

2) Oït *La siskéʎa*, gran vall de Les Garrigues, afl. esq. del riu Set, provinent del te. de Juncosa, a l'E. d'aquest poble, poc més amunt de l'Albagés (1935, *Ll. i*, 61); és errònia la forma «*Vall de les Esquelles*» que figura en mapes i geografies, per malentès de una variant «*les Sesquelles*» (de *sesca*, variant de *sisca*: *DECat*, 949b). MENCIONS ANT. Grafiat *Sisquella* o *Cisqueyla* ho trobem com «pelagus de ---» a. 1192 20 [pèlec 'bassal que es congria en una vall humida'] (Font Rius, *C. d. p.*, § 192); 1197: «vallis de ~» i «populatio de ~» (ibid., § 206), el qual en dona més indicacions a les pp. 820 i 821, acceptant a tort el barbarisme *las Esquellas*; 1359: «*Sisquela*: 10 focs» 25 (*CoDoACA* XII, 20).

3) *La Sisquella*, mas en el te. de Llanera de Solsonès, cap a Lloberola (XLVI, 127.24, 130.22, 129.39, 136.21; '08 × '52).

No s'explicaria que una vall o terme extens prenguessin com nom 'la petita sisca', 'el petit càrritx'; és racional que, igual que *Siscar* i *Sisquer*, tingués *Sisquella* un sentit col·lectiu: 'el paratge de les sisques' (que és ben bé la naturalesa d'aquells indrets), notem el *pelagus* etc. dels docs. antics de l'homònim (2). Per tant partirem d'una base *SISKŪĒT(U)LA*, col·lectiu diminutiu com el d'*Olivella* *OLIVETULA*, al costat de *OLIVETA/Oliveda*, *Llorell/Lloret*, *Pinell/Pinet*, *Bruguella* etc.; en efecte, de les disquisicions exposades en el *DECat*, 950b1-13 (cf. 949a51 ss.) resulta que la base 40 etimològica pre-romana del present nom de planta fou *SISKŪA*, i cosa semblant ens indueix a suposar *Susqueda* (art. infra) i *Osquer* (< *Susq̄er*) var. de *Sisquer* (supra).

Siscar, *Siscarri*, *Siscaró*, V. *Sisca* *Siser*, V. *S-* (misc. 45 moss.)

SISPONY

Llogaret d'Andorra, agre. a la parròquia de La Maçana; és en país trencat, a l'O. d'Andorra la Vella, a la sortida d'una petita vall affluent, dominada per alguns pics (*Enclar*, *Caroi* etc.).

PRON.: *sispóy*, oït a Tor, 1932 (*Ll. v*, 3); i a La 55 Maçana, 1934.

MENCIONS ANT. 1162: G. de *Sespoint* i J. de *Sespon* (Valls Tab., *Priv. Andorra*, 389); 1162: *Berenguer de Saspon* (Baraut, *Cart. d'Andorra* I, 202.1); 1162: I. de *Saspon* (bis) (*Cart. id.*, § 61, p. 95); 1176: 60

Saspon (Valls, *o. c.*, 397); 1263: *Esteva Gerald de Saspon* [i després, en genitiu]: *Geralde de Saspon* (*Cart. d'And.*, § 34, 118.1 i 119.2); 1275 (doc. de la cancelleria de Foix) entre els testimonis de la parr. de La Maçana firma «*Guillem Riba de Sesponb*», p. p. *Baudon de Mony* i per Valls Tab. (p. 412) i revisat damunt l'orig. per Baraut (*C. And.* I, § 124.5); 1280: «in terra *Bernarde Sasponya*» (*Cart. d'Andorra* II, 134.17); 1394: *Sespony* (Valls Tab., 427); S. XVI... *Suspony*, en el *Politar* 176.2 (*Bu. Soc. Onom. Bna.* IV, 30).

EN RESUM. Presenta vocal inicial *Se-* els anys 1162 (bis), 1275 i 1294, advertint que aquests testimonis queden reforçats pel fet que el doc. de 1275, emanat de gent de pron. occitana, és el que està ben a l'abric de la neutralització fònica de *-e/a*, de la pron. oriental del català, la qual actua en els següents:

Sa- en els anys 1176, 1263 i 1280 (i fins un cop el 1162 contra 2 de *Se-*).

Su- en el *Politar*, amb el fenomen comú *e-ó > u-ó* (*LleuresC*, 199-200), per tant el testimoni d'aquest document d'Estat, reforça indirectament el caràcter originari de *Se-*.

Quant a la consonant final, tenim *n* el 1162 (bis), 1176, 1263 (tres cops); i tenim *-y* palatal el 1162, 1275, 1280, 1394 i en el *Politar* (grafuada *in*, *ny*, *nh*) i en la forma actual. Aqueixa alternativa *-n/ny* correspon a la que es dona, entre el cat. ant. *n* i el modern *ny*, en la massa dels mots en *-NN*: *an/any*, *enguan/enguany*, *dan/dany*, *sen/seny* i fins *cana/canya*, *bana/banya*.

De l'anàlisi de les variants antigues i modernes del nom ja resulta, doncs, la probabilitat d'una base **SESPONN(E)*, o bé si volem atendre a la inicial *Sis-* de la forma definitiva, admetriem *SEISPONN(E)*, que tant ens acostava als noms aquitans que exposarem.¹

Perquè l'ETIM. que jo havia suggerit en el treball de 1954 sobre la *Top. d'Andorra —S'espona* 'la espona', amb una suposada forma masculina *-on* i article *IPSE* aglutinat— ja l'abandonava en la 2a. ed. (1970, *E.T.C.* II, 112), com a rebuscada, amb massa detalls formals hipotètics; i invocant el NP aquità *Seniponnis*. Per aquí en efecte va la cosa, com hi indueix tot el quadre aquitànic que dibuixarem.

En les inscripcions aquitanes llegim *Seniponnis* NP en genitiu, junt amb *Andoxponni* NP en datiu (Mitxelena, *Textos Arc. Vcos.*, pp. 17, 18; *Fon. Hi. Vca.*, 261 i *Emerita* XVIII, 475); *Andoxponni*, ben documentat pel *C.I.L.* XIII, 801, suggereix a Weisgerber alguna cosa d'afí en el substrat pre-cèltic de Renània (*Rhen. Germ.-Celt.*, 289). D'altra banda, tenim *Anaspuni*, ben semblant en un arcaic doc. (any 1017) de la vall de Benasc (SerranoS., *NHRBga.*, 481). I no es devien acabar aquí els casos de *-PONNI*: car imagino que hem d'entendre *Sembex <p>onis* allà on en una inscripció es llegeix només *SEMBEXONIS*.²

En fi, escolta que hi relacionem *Som-pon-ui* al cos-